

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**LİSELERDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN
UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK TUTUMLARI**

AYŞENUR BİROL

DENİZLİ 2022

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**LİSELERDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN UZAKTAN
EĞİTİME YÖNELİK TUTUMLARI**

Ayşenur BİROL

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet KANMAZ

TEŞEKKÜR

Eğitim Yönetimi Bölümü'nde yüksek lisans yaparken görüş ve eleştirileriyle beni yönlendiren, rehberliğini, zamanını ve bilgisini esirgemeyen kıymetli hocam danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Ahmet KANMAZ Hocam'a,

Çalışmalarım boyunca desteğini esirgemeyen sevgili eşim Burak Birol'a ve canım oğlum Efe Birol'a,

Sonsuz teşekkürler...

Ayşenur BİROL

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Ayşenur BİROL

ÖZET

Liselerde Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları

BİROL, Ayşenur

Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD,
Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Ahmet KANMAZ

Haziran 2022, 50 sayfa

Liselerde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları ve bu tutumların farklı değişkenlere göre durumunun araştırıldığı bu çalışma tarama modelinde nicel bir çalışmadır. Araştırma 2021–2022 eğitim yılında Denizli ili örnekleminde kolay ulaşılabilen örnekleme yoluyla seçilen ve soruların hepsine cevap veren 167 öğretmenden toplanan verilerden oluşmaktadır. Ölçek demografik soruların bulunduğu bir bölüm ve uzaktan eğitime yönelik tutumun ölçüldüğü ikinci bir bölümden oluşmaktadır.

Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının maddeler ve genel ortalamasında en yüksek ortalamanın “Uzaktan eğitim öz değerlendirme becerilerini geliştirir.” ve “Uzaktan eğitim işitsel, görsel tasarımlar ve teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar.” Maddelerindedir. En düşük ortalama “Çok Az” düzeyiyle “Uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilir” maddesindedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumlarıyla ilgili en yüksek ortalamanın “Uzaktan eğitim öz değerlendirme becerilerini geliştirir.” Maddesine “Çok iyi” düzeyinde olmuştur. En düşük ortalama ise “Çok Az” düzeyiyle “Uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilir.” Maddesindedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumlarıyla ilgili en yüksek ortalamanın “Uzaktan eğitim ilgi çekici değildir” Maddesine “İyi” düzeyinde olmuştur. En düşük ortalama “Orta” düzeyiyle “Yüz yüze eğitim, uzaktan eğitimden daha yararlıdır.” Maddesindedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları genel ve alt boyutlara göre cinsiyet, branş, kıdem, öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılık göstermemiştir.

Anahtar Sözcükler: Uzaktan eğitim, öğretmen, tutum

İÇİNDEKİLER

PROJE ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ETİK BEYANNAMESİ	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar DİZİNİ	xi
BİRİNCİ BÖLÜM – GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.1.1. Problem Cümlesi	3
1.1.2. Alt Problemler.....	4
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Varsayımlar	6
1.5. Sınırlılıklar	6
İKİNCİ BÖLÜM – KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Teknoloji ve Eğitim	7
2.2. Uzaktan Eğitimin Amacı	8
2.3. Uzaktan Eğitimin İçeriği ve Özellikleri	8
2.4. Uzaktan Eğitimde Kullanılan Materyaller	10
2.5. Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi	10
2.6. Türkiye’de Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişi	11
2.7. Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim	13
2.8. Teknopedagojik Eğitim	13
2.9. İlgili Araştırmalar	14
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – YÖNTEM -----	16
3.1. Araştırmanın Modeli -----	16
3.2. Evren ve Örneklem -----	16
3.3. Veri Toplama Aracı -----	16
3.4. Verilerin Toplanması -----	17

3.5. Verilerin Analizi	17
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM - BULGULAR ve YORUMLAR	19
4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri	19
4.2. Alt Problemlere İlişkin Bulgular	19
4.2.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	20
4.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	22
4.2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	24
4.2.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	25
4.2.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	27
4.2.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	28
BEŞİNCİ BÖLÜM - TARTIŞMA VE ÖNERİLER	31
5.1. Tartışma ve Sonuç	31
5.2. Öneriler	32
KAYNAKÇA	42
EKLER	35
ÖZGEÇMİŞ	41

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1. Ölçek ve Alt Boyutlarının Basıklık ve Çarpıklık Analizi	18
Tablo 4.1. Katılımcı Öğretmenlerin Demografik Özellikleri	19
Tablo 4.2. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları	20
Tablo 4.3. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması	22
Tablo 4.4. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının Kıdemlerine Göre Karşılaştırılması	23
Tablo 4.5. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının Eğitim Düzeylerine Göre Karşılaştırılması	23
Tablo 4.6. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının Branşlarına Göre Karşılaştırılması	23
Tablo 4.7. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Avantajlarına Yönelik Tutumları	24
Tablo 4.8. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Avantajlarına Yönelik Tutumlarının Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması	26
Tablo 4.9. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Avantajlarına Yönelik Tutumlarının Kıdemlerine Göre Karşılaştırılması	26
Tablo 4.10. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Avantajlarına Yönelik Tutumlarının Eğitim Düzeylerine Göre Karşılaştırılması	26
Tablo 4.11. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Avantajlarına Yönelik Tutumlarının Branşlarına Göre Karşılaştırılması	27
Tablo 4.12. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Sınırlılıklarına Yönelik Tutumları	27
Tablo 4.13. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Sınırlılıklarına Yönelik Tutumlarının Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması	28
Tablo 4.14. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Sınırlılıklarına Yönelik Tutumlarının Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması	29
Tablo 4.15. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Sınırlılıklarına Yönelik Tutumlarının Eğitim Düzeylerine Göre Karşılaştırılması	29
Tablo 4.16. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Sınırlılıklarına Yönelik Tutumlarının Branşlarına Göre Karşılaştırılması	30

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Bilgi çağı olarak adlandırdığımız günümüz dünyasında bilişim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişimler ve gelişmeler insanoğlunun bilgiye ulaşmasını kolaylaştırmış ve hızlandırmıştır. Ortaya konulan bu kolaylıklardan faydalanmak adına insanların teknolojiyi öğrenme ihtiyacı, teknolojiden yaşamını kolaylaştıracak biçimde yararlanması sebebiyle teknolojik gelişmelerden her zaman haberdar olması gerekli ve günümüz bilgi teknoloji toplumunun teknolojiyi kullanması mecburi hal almaktadır (Bacanak, Karamustafaoğlu ve Köse, 2003).

Bu ilerlemeler bütün alanlarda olduğu gibi eğitimde de yenilikleri ve değişiklikleri mecburi kılmıştır. Teknolojideki ilerlemelerle birlikte eğitim kavramı çeşitli anlamlara bürünmüş ve bununla birlikte teknolojinin insanların yaşamları üzerindeki etkisi gibi eğitimin de sabit bir parçası olmuştur (Özbay, 2015). Teknolojinin ilerlemesiyle birlikte uzaktan eğitim insanların rahatlıkla ulaşabileceği bir sistem haline gelmiştir. Teknoloji alanında gerçekleşen bu hızlı gelişim ve yenilikler, eğitimcileri; eğitimin görünüşünü ve yapısını yeniden şekillendirmeye, farklı programlar, eğitim anlayışları ve teknolojiye dayalı öğrenme-öğretme biçimleri geliştirmeye zorlamıştır (İşman, 2011). Bu gelişmelerle birlikte eğitimde yer ve zaman kısıtlaması ortadan kalkmış ve her yerde eğitim alabilme imkanı doğmuştur. Bu sebepten dolayı uzaktan eğitim de yaygınlaşmaktadır.

İlerleyen teknolojik gelişmeler ve bilgi birikimi ile kişilerin eğitim alma isteklerinin artması, çok daha fazla kişiye eğitim hizmeti götürme hedefi, eğitimde fırsat ve imkân eşitliğinin gerçekleştirilmesi isteği, farklı sebeplerle örgün eğitime ara vermek zorunda kalan kişilerin eğitim gereksinimlerinin giderilmesi ve klasik eğitimin kısıtlılıklarını ortadan kaldırma uğraşları gibi nedenler sebebiyle uzaktan eğitimin gerekliliği ve ihtiyacı meydana gelmiştir (Yalın, 2007). Bundan dolayı, günümüzde uzaktan eğitim geleneksel yöntemlerin yerini alarak hem kişilerin eğitim-öğretim gereksinimlerini karşılama açısından hem de öğretmenlerin güdülenmesini artırması açısından önemlidir.

Özellikle içinde bulunduğumuz pandemi süreci her alanda olduğu gibi eğitimde de çok hızlı ve zorunlu değişikliklere sebep olmuştur. Değişen ihtiyaçlar, yüz yüze eğitimin yapılamadığı durumlarda bütün öğrencilere ulaşabilme gerekliliği, bilgiye ulaşmadaki zaman ve mekan sınırlılıklarını ortadan kaldırma isteği gibi nedenlerden

dolayı uzaktan eğitimin önemi daha da belirginlik kazanmıştır. Bu çalışmada 2021-2022 eğitim-öğretim yılında liselerde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları incelenerek araştırılacaktır.

1.1. Problem Durumu

İnsanların hayatın zorlu şartlarına, geleceklerine ve ileride yapacakları mesleğe hazır olmalarında eğitim çok büyük bir role sahiptir. Normal bir süreç olmayan pandemide eğitim yüz yüze değil uzaktan yapılmak mecburiyetinde kalınmıştır. Günümüzde gençlerin çağın gerektirdiği beceriler ile yetiştirilmesi, bilgiyi hazır olarak almak yerine bilgiye ulaşma yollarını öğrenebilmesi ve bu becerilere sahip olma kabiliyetinin öğretilmesi çok daha önem kazanmıştır (Yalçın, 2018). 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde içinde bulunduğumuz çağın gereklilikleri olarak adlandırılan ve günümüzde mutlaka olması gereken bir evrensel norm olarak görülen eğitim yaklaşımı; düşünce ve hayal gücünden yararlanarak daha önce görülmemiş şeyler ortaya çıkarma, duygu ve düşüncesini farklı yollarla başkalarına aktarma, grup olarak çalışabilme, eleştirel düşünebilme becerisi gibi becerilerin edinilmesi amacıyla, kişinin başarabildikleri ışığında, ilerlemesi ve gelişmesi görüşünü savunmaktadır (MEB 2023 Vizyon Belgesi, 2018, s.14) diye belirtilerek bu durumun öneminden bahsedilmiştir.

Günümüzde eğitim ve teknolojinin gelişmişliği bireylerin hayat standardını, toplumun refah düzeyini ve ilerlemişliğini, uluslar arası düzeyde politik alanda, kültür ve ekonomi alanında ilişkilerini belirleyen güçlü bir etmendir. Hayatın her alanında olduğu gibi teknolojide yaşanan hızlı değişim ve gelişmeler eğitimin gelişmesinde ve değişmesinde de önemli bir role sahiptir (Ersoy, 2010). Bu sebepten ötürü eğitim ve teknoloji iç içe geçmiş terimlerdir. Teknoloji alanında meydana gelen ilerlemeler kişilere ihtiyaç duyabilecekleri nitelikleri kazandırmada, teknolojik hayatın ihtiyaç duyduğu özelliklere sahip çalışanların yetiştirilmesinde ve teknolojiyi kullanma ve bunlardan yararlanabilme gibi etkenlerden dolayı eğitime etki etmektedir (Alkan, 1997, s.13).

Eğitimin amaç ve hedeflerine ulaşma, niteliği artırma gibi konularda eğitim ve teknoloji ilişkisi çok önemlidir. Teknolojinin ortaya çıkması, doğru kullanılması, yaygın hale getirilmesi ve nasıl kullanılacağına kavratılması konularında eğitimin etkisi oldukça büyüktür. Diğer taraftan bu eğitimin olması gereken hız, içerik ve özellikte olmasında teknolojik büyümenin etkisi olmaktadır. Gelişmiş teknolojik gereçleri eğitimde etkili bir şekilde kullanmanın eğitimin niteliğini artıracığı fikri oldukça mevcuttur. Eğitimde

kullanılan materyal ve araç-gereçler gelişen teknolojik ürünler olmaktadır (Şahin, 2019). İçinde bulunduğumuz bu sürecin hızlı bir şekilde ilerlemesi, teknolojiye ve eğitimdeki değişimler “eğitim teknolojisi” ve “teknolojinin eğitimde kullanılması” terimlerinin birbirinin yerine kullanılmasına sebep olmaktadır. Bu tanımların birbiriyle alakalı olmasının yanında değişik içeriğe sahip oldukları bilinmektedir (Şişman Eren ve Şahin-İzmirli, 2012). Teknolojinin hızlı bir şekilde ilerlemesi, hayatımızın birçok bölümünde yer alması, eğitim öğretimde etkin bir şekilde kullanılması, uzaktan eğitimin yaygınlaşması teknolojiyi merkeze alan bir eğitim şeklinin oluşmasına sebep olmuştur. Eğitimde ortaya çıkan bu teknolojiye dayalı değişim klasik eğitim, bilgi kaynağı ve eğitim kurumlarına duyulan ihtiyacın kalkmasının yanında bunların etkililiğinin artmasına da olanak sağlamıştır (UNESCO, 2019). Dünyayı etkileyen ve başta sağlık olmak üzere tüm sistemi etkileyen salgın ülkemizde birçok alanda değişikliklere neden olmasının yanında eğitimin de aksamasına yol açmıştır. Mart 2020 tarihinden sonra yüz yüze eğitime ara verilmiş ve eğitim 2020-2021 eğitim öğretim yılının sonuna kadar TRT Eba, EbaTv ve çeşitli web programları aracılığıyla uzaktan eğitim şeklinde sürdürülmüştür. Bu süreçte eğitimcilerin teknoloji kullanımı konusunda gerekli donanıma sahip olmaları gerektiği de ortaya çıkmıştır. Başlangıçta öğretmenler birçok teknolojik sorunla karşı karşıya kalmışlar, sürece uyum kolay olmamış, birçok eksikle karşılaşmış, hazırlıksız olmanın da etkisiyle bazı problemler yaşanmıştır. Diğer taraftan bazı öğrencilerin gerekli teknolojik gereçlere sahip olmaması da süreci olumsuz etkilemiştir. Bütün bu süreçte en büyük yük öğretmenlere düşmüştür ve öğretmenlerin teknoloji kullanımı konusunda yeterli donanıma sahip olmaları gerektiği gerçeği ile karşılaşmıştır. Bu araştırmada; liselerde görev yapmakta olan öğretmenlerin eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi sonucunda elde edilen bulguların analiz edilmesi ve yorumlanıp önerilerde bulunulması amaçlanmıştır.

1.1.1 Problem Cümlesi

Problem cümlesi “Liselerde Görev Yapmakta Olan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları nasıldır?” olarak saptanmıştır.

1.1.2 Alt Problemler

Alt problemler şöyle belirlenmiştir;

1. Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri nedir?
2. Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları cinsiyet, branş, kıdem, öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?
3. Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumları hangi düzeydedir?
4. Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumları cinsiyet, branş, kıdem, öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?
5. Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumları hangi düzeydedir?
6. Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumları cinsiyet, branş, kıdem, öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Teknolojik gelişmelerin eğitimde kullanılmasıyla beraber eğitimcilerin de kendilerini geliştirerek çağın gereklerine adapte olmaları gerekmektedir. 2020 yılının Mart ayında başlayan salgın nedeniyle yüz yüze eğitimin kesintiye uğraması, ardından uzaktan eğitimin başlanmasıyla beraber eğitimcilerin teknoloji kullanımının ne derece önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Eğitimin en önemli öğelerinden biri olan öğretmenlerin bu değişikliklere ve bu süreçte yapılan uzaktan eğitime yönelik tutumları yapılan eğitimin verimliliğini etkileyebilecek en önemli unsurlardan biridir. Bu açıklama doğrultusunda bu araştırmada 2021-2022 yılında liselerde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları incelenerek saptanmaya çalışılmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Eğitim toplumu şekillendiren en önemli unsurlardan biridir. Değişen insani ihtiyaçlara paralel olarak ortaya çıkan eğitim ihtiyaçları da hızlı bir şekilde karşılanarak eğitime gerekli yatırımların yapılması gerekmektedir. Eğitimin içeriğinin ve niteliğinin

günümüz ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde yenilenmesi gerekmektedir. İçinde bulunduğumuz yüzyılın gerekleri olarak isimlendirilen beceriler işbirlikçi çalışma, eleştirel ve yaratıcı düşünebilme, kuvvetli iletişim becerilerine sahip olma, teknolojiyi etkili kullanma, teknolojideki gelişmeleri takip edebilme becerilerini içermektedir(Ekici, Abide, Canbolat ve Öztürk, 2017). Bir rehber özelliğinde olan 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde teknolojinin eğitim içinde daha fazla kullanılacağı, uzaktan eğitim ve sertifika uygulamasının başlayacağı belirtilmiştir. Bu sebeple 2023 Vizyon Belgesi'nde aşağıdaki ifadeler geçmektedir.

Ülkemizde eğitime yapılan teknoloji yatırımı hususunda özellikle teknik altyapı konusunda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bu çalışmalar ilerleyen zamanda hız azaltmadan sürecek ve tüm okul binalarımızın teknoloji donanımları daha da iyileşecektir. Önümüzdeki zamanda yenilikçi bir bakış açısıyla, çocuklarımızın bilişim teknolojisini üretme, sorunlara çözüm bulma becerisi ve hayal ettiklerini gerçekleştirme amacıyla kullanabilmeleri amaçlanmaktadır. Öğrenme araçlarının doğasının, öğrencilerin doğasına uygun olması gerekmektedir. Çağımızda çocukların öğrenme ile ilişkisi, aktif olmayan bir öğrenci olmaktan çok uzaktır. Öğrenme; merak ettiklerini bulmaya uğraşırken aktif rol oynamayı, tecrübe etmeyi ve soru sormayı amaçlayan bir süreçtir. Sadece basılı gereçlerle sınıfta ya da dışarıda ihtiyaç duyulan gereksinimleri karşılamak mümkün değildir.

2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde yüksek öğretim kurumları ile ortak çalışmalar yapılarak bu becerileri edindirmek için gerek görülen alanlarda öğretmenler için yüksek lisans düzeyinde yan dal programları açılmasına karar verildiği belirtilmektedir (s.43). Hayat boyu öğrenme sürecinde daha çok kişiye ulaşmak ve bilgiye erişimi kolaylaştırabilmek için teknolojiden en yüksek düzeyde yararlanılacağı gibi amaçlar belirlenmiştir (s.127). Teknolojinin eğitimle beraber kullanılmasının artacağı, içeriğin zenginleştirileceği ve bu nedenle teknolojik alt yapının hızlı bir şekilde tamamlanması için uğraşıldığı, bu sisteme uygun öğretmen yetiştirme eğitimlerinin artırılarak üniversitelerle işbirliği içinde olunacağı belirtilmiştir. Dikkatle bakıldığında eğitimde gelişimin dikkatle takip edileceği ve yaşadığımız yüzyıla uygun niteliklerin öğrencilere kazandırılacağı belirtilmektedir. Bu sebeple öğretmenlere gerekli eğitimlerin verileceği vurgulanmıştır. Tüm bunları bir arada düşündüğümüzde eğitim çalışanlarının bir bütün olarak yetiştirilmesi ve geliştirilmesi ve yaşadığımız döneme uygun biçimde gerekli becerilerin kazandırılması halinde mümkün olacağı gözlenmektedir.

Bu açıklamalardan hareketle bu modelin verimli uygulanabilmesi için eğitimin yürütücüsü olan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler yönünden araştırılması gerekmektedir. Bu araştırma sayesinde öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları belirlenecektir. Sonuç olarak öğretmen tutumlarının, eğitimin etkililiğın ve verimliliğın artırılabilmesi için önerilerde bulunulacaktır. Bu araştırma eğitim alanında alınan kararlarda etkin olan kişilere yeni görüşler sunması açısından önemlidir.

1.4. Varsayımlar

Araştırmanın varsayımları şunlardır;

- Araştırmada kullanılan ölçme araçları araştırmanın amacına uygundur.
- Araştırmaya katılan öğretmenleri ölçek maddelerinde gerçek görüşlerini yansıtmışlardır.

1.5. Sınırlılıklar

- 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Denizli ili merkezinde liselerde görev yapan öğretmenlerle sınırlandırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, konu ile ilgili literatür taraması ve bu alanda yapılmış araştırmalar bulunmaktadır.

2.1. Teknoloji ve Eğitim

Hızla değişen dünyada teknoloji de sürekli olarak gelişmektedir. Teknoloji, hayatı kolaylaştırdığı ve zamanımızı daha kaliteli kullanmamızı sağladığı için günlük hayatın vazgeçilmez bir parçası olmuştur. İçinde bulunduğumuz yüzyılda hayatın her alanında kullanılan teknolojik gereçler eğitimde de yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Hayatımızı etkileme ve değiştirme gücüne sahip olan bu gelişmeler daha etkili ve verimli bir eğitim imkanı sağlamak için yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Teknoloji sayesinde sadece eğitime ulaşmak değil, aynı zamanda bilginin etkili bir şekilde öğretilmesi de hızlanmıştır.

Teknolojinin eğitim-öğretimde kullanılmasının yaygınlaşması ile birlikte eğitimin her zaman ve her yerde, bir sınırlama olmadan yapılabileceği gerçeği ortaya çıkmıştır. Özellikle günümüz gençlerinin bilgisayar, internet gibi teknolojik gereçleri çok daha iyi kullanabilmeleri sayesinde eğitimin zaman ve mekan sınırlarını ortadan kaldırmıştır. Bilimin, sanayinin ve teknolojik gelişmelerin ilerlemesiyle beraber eğitimde teknoloji kullanımı da artmıştır. Teknolojinin eğitim öğretim faaliyetlerinde aktif rol oynaması, yöneticilerin ve öğretmenlerin etkili bir şekilde kullanması, desteklemesi ve yaygınlaşmasına olanak sağlaması sayesinde daha hızlı geliştirilebileceği birçok araştırmada görülmüştür(Altun, 2003; Demirel, 1999; Özyar, 2003;Seferoğlu, 2004). Uluslararası Eğitimde Teknoloji Derneği (ISTE - International SocietyforTechnology in Education), öğretmen vasıflarını; Teknoloji konusunda güncel bilgilere sahip olma, ders esnasında teknolojiyi kullanabilme, öğrencileri teknoloji kullanımı konusunda yönlendirebilme, eğitim-öğretim ortamını öğrencilerin bilgiye erişmede teknolojiyi aktif bir şekilde kullanmalarına olanak sağlayacak biçimde şekillendirebilme, mesleki yönden kendilerini geliştirme ve tecrübelerini paylaşabilme açısından iş arkadaşları ile çevrim içi olarak beraber çalışabilme olarak belirtmiştir (ISTE, 2008).

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından 2006 yılında yayınlanan öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri belgesinde öğretmenlerin alan ve pedagoji bilgisine ek olarak

teknoloji okur yazarlığı becerisi de eklenmiştir. Bilgi iletişim teknolojileri ile ilgili yasal ve ahlaki yükümlülükleri bilme ve bunları öğrencilere edindirebilme, teknolojiye gelişmeleri takip edebilme, materyal hazırlamada teknolojik gereçlerden faydalanabilme, teknolojik ortamlarda sunulan (veri tabanları, çevrimiçi kaynaklar vb.) eğitim ile ilgili kaynaklara ulaşabilme, bunları uygunluk ve doğrulukları yönünden değerlendirebilme, teknolojik kaynakların verimli bir şekilde kullanılmasına örnek olabilme ve bunları öğretebilme, teknolojinin yoğun olarak kullanıldığı öğrenme ortamlarında davranış yönetimi için stratejiler geliştirebilme ve uygulayabilme, Bilgi iletişim teknolojilerini kullanarak veri analizi yapabileme, bilgi iletişim teknolojilerinden yararlanarak elde edilen sonuçları veliler, okul yönetimi ve diğer eğitimcileri bilgilendirme şeklinde belirtilmiştir(MEB, 2006).

2.2. Uzaktan Eğitimin Amacı

Uzaktan eğitim; farklı yerlerde bulunan öğretmen ve öğrencinin, eğitim etkinliklerini, bilgi iletişim teknolojisi ve posta hizmeti sayesinde yaptığı bir eğitim sistemi şeklini belirtmektedir(İşman, s.13, 1998). Klasik eğitim modelinde öğretmen ve öğrencinin aynı ortamda bulunması gerekliliği hem maddi açıdan hem de zaman açısından sınırlılıklar yaratabilmektedir. Fiziki şartları gereği bulunduğu yerde istediği eğitimi alamayan bireylerin uzaktan eğitim sayesinde bu problemleri çözüme kavuşmaktadır. İşte bu gibi sınırlılıkları ortadan kaldırarak, zaman ve yer kısıtlaması olmadan, maliyeti en aza indirerek eğitim vermek uzaktan eğitimin amacıdır.

2.3. Uzaktan Eğitimin İçeriği ve Özellikleri

Dünyada yaşanan teknolojik değişimler eğitimin de değişmesine sebep olmuştur. Sınırlı alanda, eğitimin bir türü olarak görülen uzaktan eğitim pandeminin ortaya çıkmasıyla beraber bütün kademelerde ve yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Uzaktan eğitim içerik ve özellik itibarıyla klasik eğitim anlayışından farklıdır ve ihtiyaç duyulan özellikler de değişmektedir.

Uzaktan eğitime duyulan gereksinimin sebepleri özetle şu şekildedir: evrenselleşmenin sonucu olarak değişen kültürel ve ekonomik gelişmeler, zamanın ihtiyaç duyduğu özelliklere sahip çalışanlara duyulan gereksinim, değişimin ve kendini geliştirmenin sürekliliğinin artması, teknolojinin gelişmesi ile birlikte bilgiye erişimin

kolaylaşması, eğitimin zaman ve mekan sınırlarının ortadan kalkmış olması, hayat boyu eğitim kavramının daha fazla ön plana çıkması gibi sebepler uzaktan eğitimin daha fazla hayatımıza girmesine sebep olmuştur.

Uzaktan eğitimin klasik eğitim anlayışından farklı olarak bazı olumlu ve olumsuz özellikleri vardır. Olumlu özelliklerinden bahsedecek olursak: Öncelikli olarak uzaktan eğitimde zaman kavramı büyük ölçüde ortadan kalkmaktadır. Kişi kendisi için uygun olan zamanı kendisi belirleyebilmektedir. Diğer taraftan mekan sınırlaması da ortadan kalmaktadır. Kişi istediği yerde istediği eğitimi alabilmektedir. Bulunduğu yerde yeterli eğitim imkanına sahip olmayan ya da farklı nedenlerden dolayı eğitimine devam edemeyen bireyler istedikleri yerde eğitim alabilmektedirler. Uzaktan eğitim kişinin kendi hızına ve verimliliğine bağlıdır ve kişi eğitimi istediği kadar tekrar edebilme imkanına sahiptir. Uzaktan eğitimi kişi kendi isteğiyle aldığı için sorumluluklarını bilinçli olarak üstlenmektedir. Bir diğer özellik ise kişiye herhangi bir gruptan bağımsız olarak kendi hızında eğitim alma imkanı sunmasıdır. Eğitim görsel ve işitsel araçlar aracılığıyla yapıldığı için kalıcılığı da artmaktadır ve bilgiye erişim daha hızlıdır. Bu eğitimde şeklinde mekan sınırlaması olmadığı için aynı anda çok sayıda öğrenciye ulaşma imkanı vardır ve bu özellik sayesinde eğitimin maliyeti de oldukça düşmektedir.

Uzaktan eğitimin olumlu özelliklerinin yanında bazı sınırlılıkları da vardır. Bunlardan kısaca bahsedecek olursak; en önemli sınırlılığı eğitim yüz yüze olmadığı için bireylerin sosyalleşme imkanının olmamasıdır. Bilgisayar, internet gibi gerekli teknolojik imkana sahip olmayan bireyler açısından zorluklar yaşanabilmektedir. Eğitim esnasında ortaya çıkan teknolojik aksaklıkların çok hızlı bir şekilde giderilmesi gerekir, aksi takdirde eğitim sektöre uğrar. Uygulama ve beceriye dayalı eğitimler yüz yüze iletişim gerektirdiği için bu eğitim şekli ile verilemez. Eğitim esnasında ortaya çıkan öğrenme güçlüklerine eğitmen hızlı ve etkili şekilde müdahale edemeyebilir. Kendi kendine çalışma, sorumluluklarına yerine getirme becerisine yeteri kadar sahip olmayan bireyler için etkili bir sistem değildir. Teknoloji hayatın her alanında olduğu gibi eğitimde de artan bir hızla kullanılmaktadır. Bu sayede kalıcılığın daha etkin bir hale gelmekte ve bilgiye ulaşmak daha hızlı gerçekleşmektedir. Sağladığı kolaylıklar bakımından uzaktan eğitim klasik eğitim anlayışından daha etkili ve kullanışlı bir hale gelmektedir.

2.4. Uzaktan Eğitimde Kullanılan Materyaller

Teknoloji, her alanda olduğu gibi eğitimde de en büyük yardımcılarımızdan biridir. Günümüzde evrenselleşen dünya ve yaygınlaşan teknolojik gelişmeler sayesinde eğitim ve teknolojinin birbirinden ayrı düşünülebilmesi oldukça zorlaşmıştır. Özellikle dünyada yaşanan son gelişmelerden sonra eğitimin teknolojiden bağımsız olabileceği fikri neredeyse imkansız bir hale gelmiştir. Mektupla başlayan uzaktan eğitim yıllar boyunca teknolojide yaşanan gelişmelerle beraber değişiklikler göstermiştir. Günümüzde eğitimde kullanılan bazı teknolojik araçların başlıcaları şu şekilde sıralanabilir:

- Bilgisayar
- İnternet
- Radyo
- Tv yayını
- Cd
- Akıllı telefon
- Tablet
- Elektronik posta
- Telekonferans
- Televizyon

2.5. Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi

Öğretmen ve öğrencinin aynı mekanda bir arada olma mecburiyetini sonlandıran uzaktan eğitimin dünyadaki tarihi 1700'lere kadar gitmektedir. Ne zaman başladığı net olarak bilinmeyen bu eğitim şeklinin bilinen ilk uygulaması Boston gazetesinde mektup aracılığıyla "Steno Dersleri" yapılacağına ilan edilmesiyle ortaya çıkmıştır. 1800'lerin İngiltere'sinde mektupla İncil eğitimi yapılmış olması uzaktan eğitimin uygulanmaya geçildiğini göstermektedir. İngiltere'de 1960 yılında bu amaçla bir üniversite kurulmuştur. Amerika'da ise bu tarih çok daha eskiye dayanmaktadır. Amerika'da uzaktan eğitim üniversitesinin kurulma yılı ise 1883'tür ve bu üniversite mektupla eğitim vermiştir. İngiltere'de uygulanan uzaktan eğitim yöntemleri başka ülkeleri de etkilemiştir. Bunların başında Japonya gelmektedir. Kanada, bu konuda Amerika'yı kendine örnek olarak bir sistem kurmaya çalışmıştır. Fransa ise ikinci dünya savaşı sırasında

öğrencilerin eğitimini uzaktan eğitim yoluyla sağlamıştır. 1800'lü yılların sonuna doğru İsveç'te ilk kez bir uzaktan eğitim veren lise kurulmuştur. İlköğretim seviyesinde eğitim veren ilk kurum ise Amerika'da faaliyete geçmiştir. Avustralya ise ilk kez 1910 yılında uzaktan eğitim veren bir üniversite kurmuştur. Çin ise 1950 yılında uzaktan eğitime mektup yoluyla öğretim yoluyla başlamıştır. Hindistan'da uzaktan eğitim veren bir kurum 1989 yılında kurulmuştur.

Uzaktan eğitimin uygulanma şekli değişen teknoloji ile birlikte sürekli olarak yenilenmektedir. Tarihsel gelişimine baktığımızda kullanılan yöntemler ve materyaller de yenilenmekte ve geliştirilmektedir. İlk olarak mektup yoluyla yapılmaya başlanan uzaktan eğitim günümüzde çok daha ileri teknolojiyle yapılmaktadır. Zamanla, eğitimde en gelişmiş teknolojik gereçlerin daha yaygın bir şekilde kullanılmasıyla beraber uzaktan eğitim klasik eğitim anlayışının önemli bir seçeneği olmuştur.

2.6. Türkiye'de Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi

Türkiye'de uzaktan eğitim ilk kez 1927 yılında M.E.Bakanı Mustafa Necati tarafından bir toplantıda dile getirilmiş fakat herhangi bir girişimde bulunulmamıştır. Bu konuda araştırmalara devam edilmiştir. 1956 yılında Anlra Üniversitesi banka çalışanları için mektupla bir eğitim yapmıştır ve bu şekilde ilk somut adımlar atılmıştır. Bu eğitim şeklinin ekonomik ve fonksiyonel olması nedeniyle devam edilmesine karar verilmiş uzun bir süre boyunca uzaktan eğitime bu şekilde devam edilmiştir. 1958 yılında Bakanlık tarafından "Mektupla Öğretim Merkezi" kurulmuş ve dışarıdan okumak isteyenler için mektupla eğitim sistemi uygulanmaya başlanmıştır. Daha sonraları ise teknolojinin ilerlemesiyle beraber bu merkez "Radyo ve Televizyonla Öğretim Merkezi" ne dönüştürülmüştür. 1982 yılında Radyo ve Televizyonla Eğitim Merkezi ve Bilişim Merkezi adıyla hizmet vermeye devam etmiştir. Trt'nin tekrar yapılanmasıyla birlikte radyo aracılığıyla yapılan eğitsel yayınlar süreci doğmuştur(Aziz, 1982).

1981 yılında çıkarılan bir kanunla beraber üniversitelere uzaktan eğitim yapma imkanı tanınmıştır. 1982 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi içerisinde Açık Üniversite kurulmuştur (Gelişli, 2015). Türkiye'nin tamamı, Kıbrıs ve Trakya'nın batısı dahil olmak üzere çok geniş bir alanda uzaktan eğitim hizmeti vererek bireylerin eğitime destek olmuştur (Çukadar ve Çelik, 2003). AÖF'nin öğrenci sayısı sürekli olarak artmış giderek daha fazla kişiye hizmet vermeye başlamıştır. 1982-1993 yılları aralığında eğitim çalışanlarına lisans tamamlama imkanı verilmiş ve bu dönemde çok yoğunluk

yaşanmıştır. Daha sonraları uzaktan eğitime olan ilginin artması ve alınan diplomaların diğer üniversitelerle aynı haklara sahip olması özellikle aktif çalışma hayatında olan ve eğitim seviyesini yükseltmek isteyen kişilerin öncelikli tercihi olmuştur (Papi ve Büyükaslan, 2007; Can ve Köroğlu, 2020).

Son yıllarda bilgisayar ve internetin yaygınlaşması ve ulaşılabilir olması sayesinde uzaktan eğitimde kullanılması da yaygınlaşmıştır. Uzaktan eğitimin internet teknolojisi aracılığıyla yürütülmesi Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde kurulan Enformatik Enstitü ile başladığı bilinmektedir (Çukadar ve Çelik, 2003).

1991'de Fırat Üniversitesi uzaktan eğitim çalışmalarına başlamış ve bunu ilk olarak e-posta yoluyla yapmıştır. Bir yıl bu şekilde devam ettikten sonra eğitimlerine televizyon aracılığıyla devam etmiştir. Yine aynı yıl "Açık öğretim Lisesi" hizmet vermeye başlamıştır. Uzaktan eğitimin ilköğretim düzeyinde verilmeye başlanması ise 1998 yılında olmuştur.

2001 yılında YÖK tarafından uzaktan eğitim programları faaliyete geçmeye başlamıştır ve 2005'te bir uzaktan eğitim komisyonu kurulmuştur. Üniversitelerin uzaktan eğitim vermeleri hızla yaygınlaşmış ve İstanbul Üniversitesi 2009 yılında bu programlarını açmıştır. Aynı yıl Atatürk üniversitesinde Uzaktan Eğitim ve Araştırma Merkezi kurulmuştur. 2010 yılına gelindiğinde ise Atatürk üniversitesi bu merkezi bir fakülteye dönüştürmüştür. Bu gelişmelere ek olarak Milli Bakanlığı EBA (Eğitsel İçeriğin Sağlanması ve Yönetilmesi Bileşeni) ve UZEM'i (Uzaktan Eğitim Merkezi) kurmuştur.

Türkiye'nin birçok konuda olduğu gibi uzaktan eğitim alanında da Dünyanın gerisinden geldiği söylenebilir fakat yapılan atılımlar ve gelişmelerle beraber hızlı bir şekilde aradaki fark kapatılmaya çalışılmaktadır. Uzaktan eğitimin maddi olarak daha uygun olması, mekan ve zaman sınırı olmadan hızlıca bilgiye erişime olanak sağlaması, çağa ayak uydurabilmesi gibi nedenlerden dolayı her geçen gün daha fazla tercih edildiği görülmektedir (Çallı, 2002, s.4). Eğitimde sosyal medyanın her yaştaki kişi tarafından etkili bir şekilde kullanılabilmesi sayesinde de öğrenci ve öğretmenler birbirleri ile doğrudan iletişim kurabilmektedirler. Pandemi döneminde bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitim-öğretim faaliyetleri bir yılı aşkın bir süre boyunca uzaktan yürütülmüştür. Uzaktan eğitimden faydalanma yaşı okul öncesi çağına kadar düşmüştür. Bu sayede uzaktan eğitim ülkemizde çok hızlı bir şekilde yaygınlaşmıştır.

2.7. Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitim

2019 yılında meydana gelen ve bütün dünyaya hızla yayılan salgın sebebiyle 2020 yılının mart ayında ülkemizde yüz yüze eğitime ara verilmiş ve 2020-2021 eğitim öğretim yılında eğitimler uzaktan yapılmıştır. Bu süreçte uzaktan eğitim kilit bir rol oynamıştır ve bir tercih olmaktan çıkıp mecburiyet haline gelmiştir. Salgının etkisini kaybetmesiyle beraber kısmen yüz yüze eğitimlere geçilmeye başlanmıştır. Salgın esnasında bütün üniversitelerde uzaktan eğitim merkezleri kurulmuş ve bu alana yönelik bütçeler artırılmıştır.

Milli eğitime bağlı kademelerde de durum çok farklı değildir. Öğrenci ve öğretmenlerin büyük çoğunluğu uzaktan eğitim yapmış ve bu konuda tecrübe kazanmıştır. Okullarda yüz yüze eğitime ara verilmesinden hemen sonra TRT ve Milli Eğitim Bakanlığı ortak bir çalışma yürüterek EBA TV adında bir televizyon kanalını yayına başlatmıştır. İnternet imkanı olmayan öğrencilerin eğitimleri bu kanal yoluyla devam etmiştir. Can ve Köroğlu yaptıkları çalışmada (2020) , 2020 Mart ayından itibaren Türkiye'nin de içinde olduğu 195 ülkede yüz yüze eğitime ara verildiği ve bu ülkelerin süreci uzaktan eğitim yoluyla en verimli şekilde geçirmeye çalıştıklarını belirtmişlerdir. Fakat yine bu çalışmada belirtildiğine göre uzaktan eğitim öğrenciler için faydalı olamamış ve öğretmenler açısından da teknolojik sorunlar yaşanmıştır. Başlangıçta bu eğitimde ülkemizde çok fazla sorunla karşılaşmış fakat zamanla bu sorunlar büyük ölçüde giderilmiş ve daha organize bir hale gelmiştir.

Ülkemizde salgın boyunca uzaktan eğitim aracı olarak büyük oranda televizyon ve internet kullanılmıştır. Televizyondan yapılan eğitim tek taraflı ve etkileşimden oldukça uzak kalmıştır. Buna rağmen ortaokul ve lise kademesinde dersler bu şekilde işlenmiştir. Televizyon'un yeterli olmaması nedeniyle çeşitli web tabanlı uygulamalar kullanılmaya başlanmış ve eğitim kısmen de olsa etkileşimli hale getirilmeye çalışılmıştır. Tüm bu çabalara rağmen uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin yerini tutamayacağı dile getirilmiştir(Can, 2020; Şimşek, 2020).

2.8. Teknopedagojik Eğitim

Teknopedagoji, teknoloji ve pedagojik bilgi ve içerik bilgisini sentezleyerek bir arada kullanmaktır. Bu sentezde bütün bileşenler birbirini etkilemektedir. Yaklaşımın özünde öğretmenlerin teknolojiyi kullanarak alan becerilerini geliştirmeleri ve öğretme

becerilerini kazanmaları vardır. Bu yaklaşım ilk olarak Shulman tarafından 1986 yılında öğretmenlik bilgisine teknoloji bilgisinin eklenmesiyle oluşturulmuştur. Günümüz şartlarını düşündüğümüzde kendi alanlarında gerekli pedagojik eğitimi almış öğretmenlerin bu bilgilerini teknoloji ile harmanlamaları ve eğitim-öğretimde bunu kullanabilmeleri gerekmektedir. Dolayısıyla teknopedagojik eğitim gelişen ve değişen eğitim sisteminde kendine daha fazla yer bulmaktadır. Öğretmenlerin eğitim sürecinde teknolojiyi doğru kullanabilmeleri için uygun teknolojik aracı seçebilmeli, kullanımı iyi derecede bilmeli ve değerlendirmesini yapabilmelidir. Dolayısıyla öğretmenlerin alan içerik bilgisinin yanında teknopedagojik içerik bilgisine sahip olmaları da önem taşımaktadır. Pandemi sürecinde yaşanan değişiklikleri göz önünde bulundurulduğunda teknopedagoji eğitiminin önemi bir kez daha görülmektedir.

2.9. İlgili Araştırmalar

Ülkemizde salgın sebebiyle geçtiğimiz yılda tüm eğitim kademelerinde uzaktan eğitim yapılmıştır. Teknolojinin eğitimde kullanımı, teknoloji yeterlikleri, uzaktan eğitimde gerekli olan teknolojik altyapı gibi konularda yurt içinde ve yurt dışında çok sayıda çalışma olduğu görülmektedir. Çoğunlukla öğrencilerin ele alındığı bu çalışmalarda “öğrencilerin uzaktan eğitimdeki başarıları, bu eğitim şekline yönelik tutumları, motivasyonları” gibi konular ele alınmıştır (Arıcı ve Yekta, 2005; Atıcı, 2007; Bozkaya 2008; Eşgi, 2006; Horzum ve Balta, 2008; Şahin ve Erişen, 2010; Usta ve Mahiroğlu, 2008).

Ağır (2007) tarafından yapılmış olan bir çalışmada öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları araştırılmış ve bu konuda bir ölçek geliştirilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları ortalamanın biraz üstünde ve olumlu yönde çıkmıştır. Cinsiyet, branş, kıdem, çalışılan kurum etmenlerinin uzaktan eğitime karşı olan tutumda kayda değer bir fark göstermediği bulunmuştur. Diğer taraftan uzaktan eğitim ile ilgili daha önceden bilgi sahibi olup olmama kriterine göre ise öğretmenlerin tutum değerleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur.

Önal (2014) tarafından yapılan “Ortaokul Matematik Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Yeterliklerine İlişkin Görüşleri” adlı çalışmada öğretmenlerin teknoloji kullanımı hususunda kendilerine güvendikleri fakat teknolojik bir problemle karşı karşıya kaldıklarında kendilerinin çözemediği ve desteğe ihtiyaç duydukları ortaya çıkmıştır.

Horzum,Albayrak ve Ayvaz (2012) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını etkileyen etmenler belirlenilmeye çalışılmıştır. Araştırma bulgularına göre sınıf öğretmenlerinin tutum düzeyleri cinsiyet ve mesleki kıdem kriterlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşırken uzaktan eğitim yöntemiyle ilgili bilgi sahibi olup olmama durumu ele alındığında herhangi bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır.

Çelik, Çelen, Seferoğlu 2013 yılında yaptıkları çalışmada öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını belirlemeyi amaç edinmişlerdir. Öğretmenlerin çoğunun uzaktan eğitime katılma konusunda istekli oldukları gözlenmesine rağmen yarısından fazlasının uzaktan eğitimin olumsuzlukları konusunda endişeleri olduğu görülmüştür.

Özdem tarafından 2007 yılında yapılan çalışmada öğretmenlerin bakanlık tarafından yürütülen uzaktan hizmet içi eğitimlerine karşı tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmadan edinilen verilere göre öğretmenlerin çoğunun tekrar uzaktan hizmet içi faaliyetlerini tercih etmeye istekli oldukları sonucu çıkmıştır. Aynı zamanda öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutumlarının pozitif yönde olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Yenilmez, Balbağ ve Turgut (2017) yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerin olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Başaran, Doğan; Karaoğlu ve Şahin (2020) uzaktan eğitimin etkiliğini belirlemek üzere yaptıkları çalışmada uzaktan eğitimin yararlı olduğu fakat iletişim problemleri yaşandığı, öğrencilerin ders esnasında pasif konumda olduğu ve teknik problemler gibi olumsuz durumların yaşandığı sonucuna varılmıştır. Yapılan bu çalışmada öncelikli olarak teknolojik altyapının daha iyi hale getirilmesi, içeriğin çeşitlendirilmesi ve öğrencilere teknolojik destek sağlanarak imkan yetersizliklerinin ortadan kaldırılması önerilerinde bulunulmuştur.

Özdoğan ve Berkant (2020) tarafından yapılan çalışmada uzaktan eğitimin olumlu yönlerinin zaman ve mekandan bağımsız olması, derslerin istenildiği kadar tekrar edilebilmesine imkan sağlaması, salgın döneminde hastalığın bulaşma riskini düşürmesi, teknoloji kullanımının artırılması olarak belirtmişlerdir. Çalışmanın olumsuz yönlerinin ise öğrencilerin motivasyon kaybı yaşaması, ölçme ve değerlendirmede karşılaşılan eksiklikler, bazı öğrencilerin teknolojik açıdan yeterli materyale sahip olmaması, sosyalleşmem sorununun olması gibi olumsuzluklar olduğu belirtilmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde, “araştırma deseni, çalışma örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizinde kullanılan istatistik işlemleri” incelenmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma; liselerde görev yapmakta olan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını belirlemeyi amaçladığı için tarama modelinde bir çalışmadır. Veriler likert tipi ölçek yardımıyla toplandığı için de nicel bir çalışmadır. Tarama modelleri, “günümüzde ya da geçmişte mevcut olan bir durumu (olay, kişi, nesne) kendi olanakları içinde değiştirmeden anlatmayı hedefleyen araştırma modelleridir” (Karasar, 2012).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim yılında Denizli ilinde liselerde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Evrende yaklaşık 800-1000 öğretmen bulunmaktadır. Öğretmenlerden “Kolay ulaşılabilen örnekleme” yöntemiyle seçilen ve çalışmaya gönüllü olarak katılan 167 öğretmene ulaşılarak veriler elde edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ve uzaktan eğitim tutum ölçeği kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu:

Demografik değişkenleri belirlemeye yönelik cinsiyet, mesleki kıdem, branş, öğrenim durumu bilgileri ve uzaktan eğitim ile ilgili daha önceden bilgi sahibi olup olmadıkları şeklinde toplam beş soru yer almaktadır.

Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği

Öğretmenlerin uzaktan eğitime dair tutumlarını ölçmek amacıyla Ağır (2007) tarafından hazırlanan “Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 2 boyut ve 21 maddeden oluşmaktadır. Boyutlar; “Uzaktan Eğitimin Avantajları” ve “Uzaktan Eğitimin

Sınırlılıkları” şeklinde adlandırılmıştır. “Uzaktan Eğitimin Avantajları” boyutu “1,2,3,5,7,8,10,11,13,14,16,17,19,21. Maddelerle) temsil edilmiştir. “Uzaktan Eğitimin Sınırlılıkları” boyutu ise “4, 6, 9, 12, 15, 18, 20. Maddelerle” ölçülmüştür. Analizlerde 4, 6, 9, 12, 15, 18, 20. Maddeler ters kodlanmıştır. Ölçek 5’li likert tipinde ve “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğinden “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneğine doğru 5, 4, 3, 2, 1. Şeklinde puanlanmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 21 iken en yüksek puan ise 105’tir. Puan arttıkça uzaktan eğitime ilişkin tutumun olumluluk derecesi de artmaktadır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma için gereken izin alınarak ölçekler fotokopiyle çoğaltılmış ve veri toplanması planlanan okullara gidilmiştir. Okul yöneticilerine izinler gösterilmiş ve çalışma hakkında bilgi verilmiştir. Gönüllü ve istekli öğretmenlere gerekli açıklamalar yapılarak ölçek formları dağıtılarak doldururken dikkat edecekleri konular anlatılmıştır. Ölçekleri doldurmaları için gerekli süre verilmiştir. Doldurulan ölçekler toplanmış ve katılımcılara teşekkür edilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

2021-2022 eğitim öğretim yılında Denizli’de liselerde görev yapmakta olan öğretmenlerin ölçeklere verdikleri yanıtlar Jamovi istatistik paket programına girilmiştir.

Verilerin Cronbach Alpha değerleri Uzaktan Eğitimin Avantajları” boyutu ,723 olarak, “Uzaktan Eğitimin Sınırlılıklar” boyutu ,889 olarak ve Genel ortalama ,826 olarak yüksek güvenilirlik düzeyinde ölçülmüştür.

Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği madde ve boyutlarının yorumlamasında belirlenen sınırlar şöyledir.

- 1,00 – 1,79 Çok Az
- 1,80 – 2,59 Az
- 2,60 – 3,39 Orta
- 3,40 – 4,19 İyi
- 4,20 – 5,00 Çok iyi şeklindedir.

Verilerin normal dağılım analizi basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) testi ile bakılmış ve bulgular Tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1. Ölçek ve Alt Boyutlarının Basıklık ve Çarpıklık Analizi

Ölçekler ve Alt Boyutları	Basıklık (Kurtosis) Değeri	Çarpıklık (Skewness) Değeri
Uzaktan eğitimin avantajları	,491	-,028
Uzaktan eğitimin sınırlılıkları	.,044	,299
Uzaktan eğitim tutumu (Genel)	,212	-,267

Tablo 3.1’de görüldüğü üzere ölçek ve alt boyutların Basıklık ve Çarpıklık bulgularının -1 ile +1 aralığındadır. Araştırmalarda -1 ile +1 arasındaki değerler normal dağılım kabul edilmektedir (Kalaycı, 2016). Verilerin dağılımı normal dağılım gösterdiğinden dolayı analizlerde parametrik testler kullanılmıştır.

Anlamlılık düzeylerinde $\alpha=,05$ kıstas alınmıştır. Öğretmenlerin kişisel özelliklerinin dağılımında frekans ve yüzde, ölçek ve alt boyutlara verilen cevapların analizinde ortalama ve standart sapma, öğretmenlerin cinsiyet ve eğitim düzeyine göre karşılaştırmalarda “Bağımsız Örneklem T” testi; mesleki kıdem ve branşlara göre karşılaştırmalarda “tek yönlü varyans analizi (One way Anova)” kullanılmıştır. Anova testinde fark çıkarsa Post Hoc (Tukey HSD) analizi yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, anketin uygulanması sonucunda ulaşılan verilerin analizine ilişkin bulgu ve yorumlar sunulmuştur.

4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Katılımcıları öğretmenlerin demografik özellikleri ve dağılımları Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. *Katılımcı Öğretmenlerin Demografik Özellikleri (n=167)*

Değişken	Kategori	n	%
Cinsiyet	Kadın	104	62,3
	Erkek	63	37,7
Kadem	1-10 yıl	57	34,1
	11-15 yıl	51	30,5
	16 yıl ve üstü	59	35,3
Eğitim düzeyi	Lisans	126	75,4
	Lisansüstü	41	24,6
Branş	Sözel Branşlar	81	48,5
	Sayısal branşlar	48	28,7
	Özel yetenek branşları	38	22,8

Tablo 4.1’de öğretmenlerin % 62,3’ünün kadın ve % 37,7’sinin erkeklerden oluştuğu görülmektedir. Öğretmenlerin % 35,3’ünün 16 yıl ve üzerinde kıdeme sahip olduğu % 34,1’inin 1-10 yıl ve % 30,5’inin 11-15 yıl kıdem sahibi oldukları görülmektedir. Araştırmanın katılımcısı öğretmenlerin % 75,4’ünün lisans ve % 24,6’sının lisansüstü eğitim mezunu olduğu ve eğitim seviyelerinin yüksek olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin branş olarak % 48,5’inin sözel branşlar, % 28,7’sinin sayısal branşlar ve % 22,8’inin özel yetenek branşlarından olduğu görülmektedir.

4.2. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

“Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları hangi düzeydedir?, Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları cinsiyet, branş, kıdem, öğrenim durumu

değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?, Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumları hangi düzeydedir?, Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumları cinsiyet, branş, kıdem, öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?, Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumları hangi düzeydedir? ve Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumları cinsiyet, branş, kıdem, öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?” olmak üzere 6 alt problem ve bunlara ait yorum ve bulgular sunulmuştur.

4.2.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları hangi düzeydedir?” şeklindedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının maddelere göre ortalama ve standart sapma sonuçları Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2.Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları

Maddeler	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	Düze y i
1. Uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilir.	167	1,029	,970	Çok az
2. Uzaktan eğitimde zaman ve mekân kısıtlaması olmaması eğitimin sürekliliğini sağlar.	167	2,353	,957	Az
3. Uzaktan eğitim, istenildiği kadar tekrar edebilme esnekliği sağlar.	167	3,143	,747	Orta
4. Yüz yüze eğitim, uzaktan eğitimden daha yararlıdır.	167	2,443	,833	Az
5. Uzaktan eğitim işitsel, görsel tasarımlar ve teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar.	167	4,251	,745	Çok iyi
6.Uzaktan eğitimde, eğitim ortamının kontrolü sağlıklı bir şekilde yapılamaz.	167	2,760	,720	Orta
7. Uzaktan eğitim ile fırsat eşitliği sağlanır.	167	4,000	,898	İyi
8. Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme sonucunun hemen alınması öğrenci motivasyonu artırır.	167	2,185	,862	Az
9. Uzaktan eğitimle öğrenme anti-sosyaldir.	167	3,095	,907	Orta
10. Uzaktan eğitimde bilgi birikimlerinin internet ortamında paylaşılması sebebiyle bilgiye erişim hızlıdır.	167	3,958	,959	İyi
11. Uzaktan eğitim ile öğrenme, yüz yüze eğitimle öğrenmeye göre daha zevklidir.	167	3,772	,882	İyi
12. Uzaktan eğitim ilgi çekici değildir.	167	3,790	,980	İyi

13. Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimden daha etkilidir.	167	3,269	,805	Orta
14. Uzaktan eğitim uygulamalarından nitelikli sonuçlar elde edilir.	167	1,874	,945	Az
15. Eğitimin en iyi şekilde gerçekleşmesi için yüz yüze etkileşim gereklidir.	167	3,515	,834	İyi
16. Uzaktan eğitim öz değerlendirme becerilerini geliştirir.	167	4,257	,924	Çok iyi
17. Uzaktan eğitim büyük bir güce sahiptir.	167	2,784	,724	Orta
18. Uzaktan eğitim uygulamalarının sonuçları etkili değildir.	167	3,347	,875	Orta
19. Uzaktan eğitim, örgün eğitim uygulamalarında ortaya çıkan birçok problemin çözümünde etkilidir.	167	3,287	,988	Orta
20. Uzaktan eğitim, ülkemizde sağlıklı bir şekilde uygulanamaz.	167	3,353	,812	Orta
21. Uzaktan eğitimle herkes kendi düzeyinde eğitim alabilir	167	3,526	,823	İyi
Uzaktan eğitim Tutum (Ortalama)	167	3,142	,294	Orta

Tablo 4.2’de görüldüğü gibi öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının maddeler ve genel ortalamaya göre analizi sonucunda en yüksek ortalamanın ($\bar{X}=4,257$) ile “Uzaktan eğitim öz değerlendirme becerilerini geliştirir.” Maddesine “Çok iyi” düzeyinde olmuştur. Bunu ($\bar{X}=4,251$) ortalamayla “Uzaktan eğitim işitsel, görsel tasarımlar ve teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar.” Maddesi izlerken en düşük ortalamanın ise ($\bar{X}=1,029$) ortalama ve “Çok Az” düzeyiyle “Uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilir.” Maddesindedir. Diğer maddelere katılımlar şöyledir;

“Uzaktan eğitimde zaman ve mekân kısıtlaması olmaması eğitimin sürekliliğini sağlar. ” ($\bar{X}=2,353$) ortalamayla “Az”, “Uzaktan eğitim, istenildiği kadar tekrar edebilme esnekliği sağlar. ” ($\bar{X}=3,143$) ortalamayla “ Orta”, “Yüz yüze eğitim, uzaktan eğitimden daha yararlıdır. ” ($\bar{X}=2,443$) ortalamayla “Az”, “Uzaktan eğitimde, eğitim ortamının kontrolü sağlıklı bir şekilde yapılamaz. ” ($\bar{X}=2,760$) ortalamayla “Orta”, “Uzaktan eğitim ile fırsat eşitliği sağlanır. ” ($\bar{X}=4,000$) ortalamayla “İyi”, “Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme sonucunun hemen alınması öğrenci motivasyonu artırır.” ($\bar{X}=2,185$) ortalamayla “Az”, “Uzaktan eğitimle öğrenme anti-sosyaldir.” ($\bar{X}=3,095$) ortalamayla “Orta”, “Uzaktan eğitimde bilgi birikimlerinin internet ortamında paylaşılması sebebiyle bilgiye erişim hızlıdır.” ($\bar{X}=3,958$) ortalamayla “İyi”, “Uzaktan eğitim ile öğrenme, yüz

yüze eğitimle öğrenmeye göre daha zevklidir.” ($\bar{X}=3,772$) ortalamayla “İyi”, “Uzaktan eğitim ilgi çekici değildir.” ($\bar{X}=3,790$) ortalamayla “İyi”, “Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimden daha etkilidir.” ($\bar{X}=3,269$) ortalamayla “Orta”, “Uzaktan eğitim uygulamalarından nitelikli sonuçlar elde edilir.” ($\bar{X}=1,874$) ortalamayla “Az”, “Eğitimin en iyi şekilde gerçekleşmesi için yüz yüze etkileşim gereklidir.” ($\bar{X}=3,515$) ortalamayla “İyi”, “Uzaktan eğitim büyük bir güce sahiptir.” ($\bar{X}=2,784$) ortalamayla “Orta”, “Uzaktan eğitim uygulamalarının sonuçları etkili değildir.” ($\bar{X}=3,347$) ortalamayla “Orta”, “Uzaktan eğitim, örgün eğitim uygulamalarında ortaya çıkan birçok problemin çözümünde etkilidir.” ($\bar{X}=3,287$) ortalamayla “Orta”, “Uzaktan eğitim, ülkemizde sağlıklı bir şekilde uygulanamaz.” ($\bar{X}=3,353$) ortalamayla “Orta”, “Uzaktan eğitimle herkes kendi düzeyinde eğitim alabilir” ($\bar{X}=3,526$) ortalamayla “İyi” ve Uzaktan eğitime Tutum (Ortalama) olarak ($\bar{X}=3,142$) ortalamayla “Orta” seviyelerindedir. Buna göre öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu ve olumsuz ve çok olumlu tutumlar içinde olmadıkları söylenebilir.

4.2.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları cinsiyet, branş, kıdem, öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?” şeklindedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının cinsiyetlerine göre karşılaştırılması sonucunda edinilen bulgular Tablo 4.3’te sunulmuştur.

Tablo4.3. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması*

	Cinsiyet	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Uzaktan eğitim tutumu (Ortalama)	Kadın	104	3,136	,277	-,335	,738
	Erkek	63	3,152	,322		

* $p < 0,05$

Tablo 4.3’te görüldüğü üzere öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik genel tutumlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı ($t = -,335; p > 0,05$) saptanmıştır. Bu sebeple öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik genel alguları kadın veya erkek olmaya göre değişiklik göstermemektedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının kıdemlerine göre karşılaştırılması sonucunda ulaşılan bulgular Tablo 4.4'te verilmiştir.

Tablo4.4. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının Kıdemlerine Göre Karşılaştırılması*

	Kıdem	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
Uzaktan eğitim tutumu (Ortalama)	1-10 yıl	57	3,119	,319	,619	,540	Yok
	11-15 yıl	51	3,129	,274			
	16 yıl ve üstü	59	3,176	,287			

* $p < 0,05$

Tablo 4.4'te görüldüğü üzere öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik genel tutumlarının kıdemlerine göre farklılık göstermediği ($F=,619$; $p > 0,05$) belirlenmiştir. Buna göre öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik genel algılarını kıdemleri ne olursa olsun değişiklik göstermemektedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının eğitim düzeylerine göre karşılaştırılması sonucunda elde edilen bulgular Tablo 4.5'te verilmiştir.

Tablo4.5. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının Eğitim Düzeylerine Göre Karşılaştırılması*

	Eğitim Düzeyi	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Uzaktan eğitim tutumu (Ortalama)	Lisans	126	3,152	,309	,726	,469
	Lisansüstü	41	3,113	,245		

* $p < 0,05$

Tablo 4.5'te görüldüğü üzere öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik genel tutumlarının eğitim seviyelerine göre farklılık göstermediği ($t=-,726$; $p > 0,05$) saptanmıştır. Buna göre öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik genel algılarını öğrenim düzeyinin lisans ya da lisansüstü olmaya göre değişiklik göstermemektedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının branşlarına göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgular Tablo 4.6'da sunulmuştur.

Tablo4.6. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının Branşlarına Göre Karşılaştırılması*

	Branş	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
Uzaktan eğitim tutumu (Ortalama)	Sözel	81	3,166	,308	,754	,472	Yok
	Sayısal	48	3,140	,248			
	Özel yetenek	38	3,095	,317			

* $p < 0,05$

Tablo 4.6’da görüldüğü üzere öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik genel tutumlarının branşlarına göre farklılaşmadığı ($F=,472$; $p>0,05$) belirlenmiştir. Buna göre öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik genel algılarını branşları ne olursa olsun değişiklik göstermemektedir.

4.2.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumları hangi düzeydedir?” şeklindedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumlarının maddelere göre ortalama ve standart sapma sonuçları Tablo 4.7’de sunulmuştur.

Tablo 4.7. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Avantajlarına Yönelik Tutumları

Maddeler	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	Düzeyi
1. Uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilir.	167	1,029	,970	Çok az
2. Uzaktan eğitimde zaman ve mekân kısıtlaması olmaması eğitimin sürekliliğini sağlar.	167	2,353	,957	Az
3. Uzaktan eğitim, istenildiği kadar tekrar edebilme esnekliği sağlar.	167	3,143	,747	Orta
5. Uzaktan eğitim işitsel, görsel tasarımlar ve teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar.	167	4,251	,745	Çok iyi
7. Uzaktan eğitim ile fırsat eşitliği sağlanır.	167	4,000	,898	İyi
8. Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme sonucunun hemen alınması öğrenci motivasyonu artırır.	167	2,185	,862	Az
10. Uzaktan eğitimde bilgi birikimlerinin internet ortamında paylaşılması sebebiyle bilgiye erişim hızlıdır.	167	3,958	,959	İyi
11. Uzaktan eğitim ile öğrenme, yüz yüze eğitimle öğrenmeye göre daha zevklidir.	167	3,772	,882	İyi
13. Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimden daha etkilidir.	167	3,269	,805	Orta
14. Uzaktan eğitim uygulamalarından nitelikli sonuçlar elde edilir.	167	1,874	,945	Az
16. Uzaktan eğitim öz değerlendirme becerilerini geliştirir.	167	4,257	,924	Çok iyi
17. Uzaktan eğitim büyük bir güce sahiptir.	167	2,784	,724	Orta
19. Uzaktan eğitim, örgün eğitim uygulamalarında ortaya çıkan birçok problemin çözümünde etkilidir.	167	3,287	,988	Orta
21. Uzaktan eğitimle herkes kendi düzeyinde eğitim alabilir	167	3,526	,823	İyi
Uzaktan eğitimin avantajları boyutu (Ortalama)	167	3,121	,244	Orta

Tablo 4.7’de görüldüğü gibi öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumlarının maddeler ve alt boyut ortalamasına göre analizi sonucunda en yüksek ortalamanın ($\bar{X}=4,257$) ile “Uzaktan eğitim öz değerlendirme becerilerini geliştirir.” Maddesine “Çok iyi” düzeyinde olmuştur. Bunu ($\bar{X}=4,251$) ortalamayla “Uzaktan eğitim işitsel, görsel tasarımlar ve teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar.” Maddesi izlerken en düşük ortalamanın ise ($\bar{X}=1,029$) ortalama ve “Çok Az” düzeyiyle “Uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilir.” Maddesindedir. Uzaktan eğitimin avantajları boyutuna ilişkin diğer maddelere katılımlar şöyledir;

“Uzaktan eğitimde zaman ve mekân kısıtlaması olmaması eğitimin sürekliliğini sağlar.” ($\bar{X}=2,353$) ortalamayla “Az”, “Uzaktan eğitim, istenildiği kadar tekrar edebilme esnekliği sağlar. ” ($\bar{X}=3,143$) ortalamayla “Orta”, “Uzaktan eğitim ile fırsat eşitliği sağlanır. ” ($\bar{X}=4,000$) ortalamayla “İyi”, “Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme sonucunun hemen alınması öğrenci motivasyonu artırır. ” ($\bar{X}=2,185$) ortalamayla “Az”, “Uzaktan eğitimde bilgi birikimlerinin internet ortamında paylaşılması sebebiyle bilgiye erişim hızlıdır. ” ($\bar{X}=3,958$) ortalamayla “İyi”, “Uzaktan eğitim ile öğrenme, yüz yüze eğitimle öğrenmeye göre daha zevklidir. ” ($\bar{X}=3,772$) ortalamayla “İyi”, “Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimden daha etkilidir. ” ($\bar{X}=3,269$) ortalamayla “Orta”, “Uzaktan eğitim uygulamalarından nitelikli sonuçlar elde edilir. ” ($\bar{X}=1,874$) ortalamayla “Az”, “Uzaktan eğitim büyük bir güce sahiptir. ” ($\bar{X}=2,784$) ortalamayla “Orta”, “Uzaktan eğitim, örgün eğitim uygulamalarında ortaya çıkan birçok problemin çözümünde etkilidir. ” ($\bar{X}=3,287$) ortalamayla “Orta”, “Uzaktan eğitimle herkes kendi düzeyinde eğitim alabilir.” ($\bar{X}=3,526$) ortalamayla “İyi”, Uzaktan eğitimin avantajları boyutu (Ortalama) da ($\bar{X}=3,121$) ortalamayla “Orta” düzeyindedir.

4.2.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumları cinsiyet, branş, kıdem, öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?” şeklindedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumlarının cinsiyetlerine göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgular Tablo 4.8’de sunulmuştur.

Tablo4.8. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Avantajlarına Yönelik Tutumlarının Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması*

	Cinsiyet	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Uzaktan eğitimin Avantajları	Kadın	104	3,142	,236	1,513	,132
	Erkek	63	3,085	,244		

* $p < 0,05$

Tablo 4.8’de görüldüğü üzere öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı ($t=1,513$; $p>0,05$) saptanmıştır. Bu sebeple öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik genel algılarını kadın veya erkek olmaya göre değişiklik göstermemektedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumlarının kıdemlerine göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgular Tablo 4.9’da sunulmuştur.

Tablo4.9. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Avantajlarına Yönelik Tutumlarının Kıdemlerine Göre Karşılaştırılması*

	Kıdem	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
Uzaktan eğitimin Avantajları	1-10 yıl	57	3,156	,268	1,047	,353	Yok
	11-15 yıl	51	3,113	,253			
	16 yıl ve üstü	59	3,093	,195			

* $p < 0,05$

Tablo 4.9’da görüldüğü üzere öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumlarının kıdemlerine göre farklılaşmadığı ($F=1,047$; $p>0,05$) belirlenmiştir. Bu bulguya göre öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik algıları kıdemleri ne olursa olsun değişiklik göstermemektedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumlarının eğitim düzeylerine göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgular Tablo 4.10’da sunulmuştur.

Tablo 4.10. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Avantajlarına Yönelik Tutumlarının Eğitim Düzeylerine Göre Karşılaştırılması*

	Eğitim Düzeyi	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Uzaktan eğitimin Avantajları	Lisans	126	3,106	,235	-1,367	,173
	Lisansüstü	41	3,165	,251		

* $p < 0,05$

Tablo 4.10’da görüldüğü üzere öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumlarının eğitim seviyelerine göre farklılaşmadığı ($t=-1,367$; $p>0,05$)

saptanmıştır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik algıları öğrenim düzeyinin lisans ya da lisansüstü olmaya göre değişiklik göstermemektedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumlarının branşlarına göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgular Tablo 4.11’de sunulmuştur.

Tablo 4.11. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Avantajlarına Yönelik Tutumlarının Branşlarına Göre Karşılaştırılması*

	Branş	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
Uzaktan eğitimin Avantajları	Sözel	81	3,095	,242	1,281	,281	Yok
	Sayısal	48	3,165	,239			
	Özel yetenek	38	3,120	,234			

* $p < 0,05$

Tablo 4.11’de görüldüğü üzere öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumlarının branşlarına göre farklılaşmadığı ($F=1,281$; $p > 0,05$) görülmektedir. Bu bulgulara göre öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik algıları branşları ne olursa olsun değişiklik göstermemektedir.

4.2.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumları hangi düzeydedir?” şeklindedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumlarının maddelere göre ortalama ve standart sapma sonuçları Tablo 4.12’de sunulmuştur.

Tablo 4.12. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Sınırlılıklarına Yönelik Tutumları*

Maddeler	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	Düzeyi
4. Yüz yüze eğitim, uzaktan eğitimden daha yararlıdır.	167	2,443	,833	Az
6. Uzaktan eğitimde, eğitim ortamının kontrolü sağlıklı bir şekilde yapılamaz.	167	2,760	,720	Orta
9. Uzaktan eğitimle öğrenme anti-sosyaldir.	167	3,095	,907	Orta
12. Uzaktan eğitim ilgi çekici değildir.	167	3,790	,980	İyi
15. Eğitimin en iyi şekilde gerçekleşmesi için yüz yüze etkileşim gereklidir.	167	3,515	,834	İyi
18. Uzaktan eğitim uygulamalarının sonuçları etkili değildir.	167	3,347	,875	Orta
20. Uzaktan eğitim, ülkemizde sağlıklı bir şekilde uygulanamaz.	167	3,353	,812	Orta
Uzaktan eğitimin sınırlılıkları boyutu(Ortalama)	167	3,186	,756	Orta

Tablo 4.12’de görüldüğü gibi öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumlarının maddeler ve alt boyu ortalamasına göre analizi sonucunda en yüksek ortalamanın ($\bar{X}=3,790$) ile “Uzaktan eğitim ilgi çekici değildir” Maddesine “İyi” düzeyinde olmuştur. En düşük ortalama ($\bar{X}=2,443$) ortalama ve “Orta” düzeyiyle “Yüz yüze eğitim, uzaktan eğitimden daha yararlıdır.” Maddesindedir. Diğer maddelere katılımlar şöyledir;

“Uzaktan eğitimde, eğitim ortamının kontrolü sağlıklı bir şekilde yapılamaz.” ($\bar{X}=2,760$) ortalamayla “Orta”, “Uzaktan eğitimle öğrenme anti-sosyaldir.” ($\bar{X}=3,095$) ortalamayla “Orta”, “Eğitimin en iyi şekilde gerçekleşmesi için yüz yüze etkileşim gereklidir.” ($\bar{X}=3,515$) ortalamayla “İyi”, “Uzaktan eğitim uygulamalarının sonuçları etkili değildir.” ($\bar{X}=3,347$) ortalamayla “Orta”, “Uzaktan eğitim, ülkemizde sağlıklı bir şekilde uygulanamaz.” ($\bar{X}=3,353$) ortalamayla “Orta”, Uzaktan eğitimin sınırlılıkları boyutu(Ortalama) ($\bar{X}=3,186$) ortalamayla “Orta” düzeyindedir.

4.2.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi“Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumları cinsiyet, branş, kıdem, öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?” şeklindedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumlarının cinsiyetlerine göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgular Tablo 4.13’te sunulmuştur.

Tablo 4.13. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Sınırlılıklarına Yönelik Tutumlarının Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması*

	Cinsiyet	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Uzaktan eğitimin sınırlılıkları	Kadın	104	3,125	,721	-1,353	,178
	Erkek	63	3,288	,805		

* $p<0,05$

Tablo 4.13’te görüldüğü şekilde öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı ($t=-1,353$; $p>0,05$) saptanmıştır. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik genel algularını kadın veya erkek olmaya göre değişiklik göstermemektedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumlarının kıdemlerine göre karşılaştırılması sonucunda elde edilen bulgular Tablo 4.14'te sunulmuştur.

Tablo 4.14. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Sınırlılıklarına Yönelik Tutumlarının Kıdemlerine Göre Karşılaştırılması*

	Kıdem	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
Uzaktan eğitimin sınırlılıkları	1-10 yıl	57	3,045	,801	2,335	,100	Yok
	11-15 yıl	51	3,162	,650			
	16 yıl ve üstü	59	3,343	,779			

* $p < 0,05$

Tablo 4.14'te görüldüğü şekilde öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumlarının kıdemlerine göre farklılaşmadığı ($F=2,335$; $p > 0,05$) belirlenmiştir. Bu bulgulara göre öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik algıları kıdemleri ne olursa olsun değişiklik göstermemektedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumlarının eğitim düzeylerine göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgular Tablo 4.15'te sunulmuştur.

Tablo 4.15. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Sınırlılıklarına Yönelik Tutumlarının Eğitim Düzeylerine Göre Karşılaştırılması*

	Eğitim Düzeyi	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Uzaktan eğitimin sınırlılıkları	Lisans	126	3,243	,792	1,726	,086
	Lisansüstü	41	3,010	,606		

* $p < 0,05$

Tablo 4.15'te görüldüğü üzere öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumlarının eğitim seviyelerine göre farklılaşmadığı ($t=-1,726$; $p > 0,05$) saptanmıştır. Bu bulgulara göre öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik algıları öğrenim düzeyinin lisans ya da lisansüstü olmaya göre değişiklik göstermemektedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumlarının branşlarına göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulgular Tablo 4.16'da sunulmuştur.

Tablo 4.16. *Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Sınırlılıklarına Yönelik Tutumlarının Branşlarına Göre Karşılaştırılması*

	Branş	<i>n</i>	\bar{X}	<i>Ss</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
Uzaktan eğitimin sınırlılıkları	Sözel	81	3,308	,790	2,121	,123	Yok
	Sayısal	48	3,092	,681			
	Özel yetenek	38	3,045	,749			

* $p < 0,05$

Tablo 4.16’da görüldüğü üzere öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumlarının branşlarına göre farklılaşmadığı ($F=2,121$; $p>0,05$) belirlenmiştir. Bu bulgulara göre öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik algıları branşları ne olursa olsun değişiklik göstermemektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç

Liselerde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının araştırıldığı bu çalışma COVID 19 pandemi sürecinde okulların kontrollü ve tam zamanlı yüz yüze eğitime geçildiği dönemde yapılmıştır. Böyle bir dönemde öğretmenlerin görüşleri toplanmış ve aşağıda verilen sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının maddeler ve genel ortalamasında en yüksek ortalamanın “Uzaktan eğitim öz değerlendirme becerilerini geliştirir.” ve “Uzaktan eğitim işitsel, görsel tasarımlar ve teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar.” Maddelerindedir. En düşük ortalama “Çok Az” düzeyiyle “Uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilir.” maddesindedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları cinsiyet, branş, kıdem, öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılık göstermemiştir. Araştırma sonucunun Ağır (2007) tarafından yapılan çalışmaların bulgularıyla büyük oranda örtüştüğü görülmektedir. Ağır tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin tutum düzeyinin cinsiyet, eğitim düzeyi ve branş değişkenleri açısından farklılık göstermediği fakat kıdem değişkeni açısından farklılık gösterdiği belirtilmiştir. Diğer taraftan Özen ve Baran (2019) tarafından yapılan çalışmada ise tutum düzeyinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği, tutum düzeylerinin kadın öğretmenler lehine olduğu gözlenmiştir. Yine aynı çalışmada kıdem değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuçlar araştırmada elde ettiğimiz bulgular ile örtüşmemektedir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumlarıyla ilgili en yüksek ortalamanın “Uzaktan eğitim öz değerlendirme becerilerini geliştirir.” Maddesine “Çok iyi” düzeyinde olmuştur. En düşük ortalama ise “Çok Az” düzeyiyle “Uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilir.” Maddesindedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik tutumları cinsiyet, branş, kıdem, öğrenim durumu değişkenlerine göre değişkenlik göstermemiştir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumlarıyla ilgili en yüksek ortalamanın “Uzaktan eğitim ilgi çekici değildir” Maddesine “İyi” düzeyinde olmuştur. En düşük ortalama “Orta” düzeyiyle “Yüz yüze eğitim, uzaktan eğitimden daha yararlıdır.” Maddesindedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitimin sınırlılıklarına yönelik tutumları cinsiyet, branş, kıdem, öğrenim durumu değişkenlerine göre değişkenlik göstermemiştir.

5.2. Öneriler

- Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının genel olarak orta düzeyde olduğu çok kötü veya çok iyi şeklinde görüşlerin belirtilmediği görülmüştür. Daha detaylı bilgiler için nitel çalışmalar yapılabilir.
- Uzaktan eğitimde başarı düzeylerinin takibi konusunda katılım çok düşük çıkmıştır. Öğretmenlere uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme konusunda eğitimler verilerek bu yeterlikleri artırılabilir.
- Daha güncel ölçek ve görüşme formları ile de araştırmalar yapılarak sonuçlar karşılaştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Ağır, F., Gür, H. Ve Okçu, A. (2007). Uzaktan eğitime karşı tutum ölçeği geliştirilmesine yönelik geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 3(2), 128-139.
- Alkan, C. (1997). *Eğitim Teknolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Aziz, A. (1982). Radyo ve televizyonla eğitim. Ankara Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Merkezi (EFAM). Ankara: Sevinç Matbaası.
- Bacanak, A., Karamustafaoğlu, O. ve Köse, S. (2003). *Yeni bir bakış: eğitimde teknoloji okuryazarlığı*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14, 191-196.
- Can, N, Köroğlu, Y. (2020). COVID-19 Döneminde Yaygınlaşan Uzaktan Eğitimin Deđerlendirilmesi v e Eğitim Emekçileri Açısından İncelenmesi, *Madde, Diyalektik ve Toplum Dergisi*, cilt3, sayı 4
- Çelen, F.K., Çelik, A., ve Seferoğlu, S.S. (2013). Analysis of teachers' approachesto distanceeducation. *Procedia–SocialandBehavioralSciences*, 8 (3), 388-392.
- Ekici, G., Abide, Ö. F., Canpolat, Y. Ve Öztürk, A. (2017). 21. Yüzyıl becerişerine ait veri kaynaklarının analizi. *Journal of Research in EducationandTeaching. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 1-12. ISSN: 2146-9199
- Ersoy, E. (2010). *Eğitim yöneticilerinin e-okul sisteminin işleyişine ilişkin görüşleri ve memnuniyet düzeyleri (Esenyurt-Beylikdüzü İlçeleri Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gelişim, *Journal of Research in EducationandTeaching*, 4 (3), 313-320
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., &Tatham, R. L. (2013). *Multivariate Data Analysis*. Şehir: PearsonEducation Limited.
- Horzum, M. B. , Albayrak, E. ve Ayvaz, A. (2012). Sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitimde uzaktan eğitime yönelik inançları. *Ege Eğitim Dergisi* 13 (1), 56–72.
- Horzum, M. B. (2003). *Öğretim Elemanlarının İnternet Destekli Eğitime Yönelik Düşünceleri:Sakarya İli Örneği*.(yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal BilimlerEnstitüsü.

- International SocietyforTechnology in Education [ISTE]. (2008).
Nationaleducationaltechnologystandardsandperformanceindicatorsforteachers
(NETS-T). [Online] Retrieved 29 August 2013
from<http://www.iste.org/docs/pdfs/nets-t-standards.pdf?sfvrsn=2>
- İşman, A, (2011). *Uzaktan Eğitim*.(4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- İşman, Aytekin.(1998). *Studentspreception of a classofferedthroughdistanceeducation*.
Doctoralthesis, Ohio University,Athens,Ohio,USA.
- Karasar, N. (2012) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2006). Temel eğitime destek projesi “öğretmen eğitimi
bileşeni” öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri. *Tebliğler Dergisi*, 2590, 1491-
1540.
- Özen, E , Baran, H. (2019). Uzaktan eğitimde yönelimler: 2016-2018 yılları arasında Proquest
veri
tabanında yayınlanan tezlerin içerik analizi *.Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları
Dergisi*, 5 (3), 28-40.
- Özbay, Ö. (2015). Dünya’da ve Türkiye’de uzaktan eğitimin güncel durumu.
*Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*4, 377-394.
http://www.inesjournal.com/Makaleler/2097601777_26-id-174-.pdf.

EKLER

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-44577896
Konu : Anket Uygulama İzni

28/02/2022

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 16.02.2022 tarihli ve 169118 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencisi Ayşenur BİROL, "Liselerde Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını İlgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı Denizli İli Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde bulunan resmi ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlere ve yöneticilere uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin İlgi yazılan ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okullöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde 2021/2022 eğitim-öğretim yılı içinde denetimi ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi"nin 16. Maddesi gereği **sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Süleyman EKİCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
28/02/2022
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüze Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : M.Akif Ersoy Mah.29 Ekim Bulv.No:174/1
Merkezefendi/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ah20@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@h01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ehya>
Bilgi için: Hüseyin ERKOÇ-V.H.K.İ. / Şehit GELMİŞ-Şef
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258) 234 20 99

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://cvr.kocogru.meb.gov.tr> adresinden f863-fe50-3316-a29c-1eb3 kodu ile teyit edilebilir.

Evrak Tarih ve Sayısı: 10.02.2022-E.168908

EK 5: Gönüllü Katılım Formu

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, "Liselerde Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları" adıyla, Ayşenur BİROL tarafından 01.02.2022- 17.06.2022 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Liselerde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının belirlenmesi

Araştırmanın Nedeni: O Bilimsel araştırma Tez çalışması

Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): 10.2021.1.58 Merkez ilçelerinde bulunan liseler

Araştırma Uygulaması: Anket Görüşme

O Gözlem O.....14.02.2022

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nun ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz.Saygılarımızla,

Araştırmacı :Ayşenur BİROL

İletişim Bilgileri :aysenurbirol@gmail.com / 5056101402

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

İsim-Soyisim İmza:

Katılımcı Adı-Soyadı :

Telefon Numarası :

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 10.02.2022-E.168998

EK 3 : Veri Toplama Aracı

UZAKTAN EĞİTİM TUTUM ÖLÇEĞİ

Bu çalışma liselerde görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki tutumları ve görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Sorulara vereceğiniz samimi yanıtlar çalışmaya ışık tutacaktır. İlginiz için teşekkür ederim.

Ayşenur BİROL

PAÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğt. Yön. Tef. Pl. Eko.

Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencisi

aysenurbiroll@gmail.com

10.201.1.58

3236

14.02.2022

1. Cinsiyetiniz:

Bayan Erkek

2. Mesleki Kıdeminiz:

0-5 Yıl 6-10 Yıl 11-15 yıl 16-20 Yıl 21 Yıl ve üstü

3. Öğrenim durumunuz:

Lisans (dört yıllık eğitim fakültesi ve dört yıllık yüksek okulu)

Lisans üstü (Yüksek Lisans, Doktora)

4. Branşınız:

Matematik Türk Dili ve Edebiyatı Fizik Kimya

Biyoloji İngilizce Almanca Beden Eğitimi Felsefe

Din Kültürü Tarih Coğrafya Rehber Öğrt. Görsel Sanatlar

Müzik Diğer

5. Uzaktan Eğitim İle İlgili Bilginiz Var mı? Evet Hayır

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 10.02.2022-E.168203

Uzaktan eğitim hakkında ne düşünüyorsunuz?	Hiz Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Uzaktan eğitimle bireylerin başarı süreçleri daha kolay takip edilir.					
2. Uzaktan eğitimde zaman ve mekân kısıtlaması olmaması eğitimin sürekliliğini sağlar.					
3. Uzaktan eğitim, istenildiği kadar 10.02.2022 ^{14.02.2022} esnekliği sağlar.					
4. Yüz yüze eğitim, uzaktan eğitimden başarıya sahiptir. ^{başarıya sahiptir.}					
5. Uzaktan eğitim işitsel, görsel tasarımlar ve teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar.					
6. Uzaktan eğitimde, eğitim ortamının kontrolü sağlıklı bir şekilde yapılamaz.					
7. Uzaktan eğitim ile fırsat eşitliği sağlanır.					
8. Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme sonucunun hemen alınması öğrenci motivasyonu artırır.					
9. Uzaktan eğitimle öğrenme anti-sosyaldir.					
10. Uzaktan eğitimde bilgi birikimlerinin internet ortamında paylaşılması sebebiyle bilgiye erişim hızlıdır.					
11. Uzaktan eğitim ile öğrenme, yüz yüze eğitimle öğrenmeye göre daha zevklidir.					
12. Uzaktan eğitim ilgi çekici değildir.					
13. Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimden daha etkilidir.					
14. Uzaktan eğitim uygulamalarından nitelikli sonuçlar elde edilir.					
15. Eğitimin en iyi şekilde gerçekleşmesi için yüz yüze etkileşim gereklidir.					

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 14.02.2022-E.168908

16. Uzaktan eğitim özdeğerlendirme becerilerini geliştirir.					
17. Uzaktan eğitim büyük bir güce sahiptir.					
18. Uzaktan eğitim uygulamalarının sonuçları etkili değildir.					
19. Uzaktan eğitim, düzen eğitim uygulamalarında ortaya çıkan birçok problemin çözümünde etkilidir.					
20. Uzaktan eğitim, ülkemizde sağlıklı bir şekilde uygulanamaz.					
21. Uzaktan eğitimle herkes kendi dilinde eğitim alabilir.					

10.201.1.58
14.02.2022

Katkılarınız için teşekkür ederim...

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

373 ileti dizisinden 1. < >

Ölçek İzni Gelen Kutusu x

Ayşenur Birol <aysenurbirol@gmail.com>

8 Şubat Sal 21:19 (15 saat önce) ☆ ↶ ⋮

Alıcı: fatma.agir ▾

Merhaba ,

Ben Ayşenur Birol. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi bölümü tezsiz yüksek lisans öğrencisiyim. Şu anda proje yazma aşamasına geçmiş bulunmaktayım. Geliştirdiğiniz uzaktan eğitim tutum ölçeğini "Liselerde çalışan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını" ölçek amacıyla projemde kullanmak istiyorum. Bu konuda iznimize ihtiyacım olacak. Yardımcı olursanız çok sevinirim.

İyi çalışmalar,

Fatma Tayfur

09:45 (3 saat önce) ☆ ↶ ⋮

Alıcı: ben ▾

Merhaba Hocam

Ölçeği kullanabilirsiniz, çalışmalarınızda kolaylıklar dilerim.

Windows için [Posta](#) ile gönderildiKimden: [Ayşenur Birol](#)

Gönderilme: 8 Şubat 2022 Salı 21:20

Kime: fatma.agir@hotmail.com

Konu: Ölçek İzni

ÖZGEÇMİŞ